

Rolnik Koniński

NR 4 (egz. bezpłatny)

Powiatowy Informator Unijny

CZERWIEC 2003 r.

Szanowni Państwo

„Rolnik Koniński”, który trafił do Państwa w ostatnim czasie, miał przybliżyć problematykę unijną przed referendum akcesyjnym. Referendum w skali całego kraju okazało się skutecznym narzędziem demokratycznego podejmowania decyzji. Głosami większości Polaków nasz kraj stanie się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku.

Gdyby decyzja miała zależeć tylko od mieszkańców naszego powiatu, to - niestety - referendum nie byłoby wiążące. Większość mieszkańców okazała bierność. Szkoda, że tak się stało.

Samorząd powiatu, wybrany przez Państwa dla skutecznego wypełniania obowiązków na rzecz społeczności powiatu, będzie, jak dotychczas, a może jeszcze bardziej aktywnie, czynił starania o możliwie pełne i obiektywne przedstawianie zagadnień rolnych i problemów rozwoju obszarów wiejskich w związku z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Będziemy w związku z tym:

- organizowali szkolenia, seminaria i konsultacje
- pomagali przygotowywać wnioski o dopłaty bezpośrednie i inne formy finansowego wsparcia działalności produkcyjnej
- namawiali Państwa do tworzenia grup producenckich, jako zorganizowanej formy walki o interesy branżowe na rynku rolnym
- wspomagali samorządy gminne w ich staraniach o pieniądze pomocowe na rozwój infrastruktury obszarów wiejskich i tworzenie nowych miejsc pracy
- kontynuowali wydawanie tej mini gazetki, aby w skuteczny sposób przekazywać istotne dla Państwa informacje.

Unia Europejska jest wyzwaniem dla wszystkich. Wspólnie, z Państwa udziałem, możemy spowodować, by stała się wyzwaniem rozwojowym. Szansą, z której każdy będzie miał możliwość skorzystać.

Starosta Koniński
Elżbieta Streker-Dębińska

Wspólna Polityka Rolna UE czyli co warto wiedzieć (c.d.)

Rynek mięsa wieprzowego

Obejmuje: świnie żywe, tusze i półtusze oraz mięso świeże i konserwowane (np. chłodzone, solone, wędzone itp.), a także podroby, tłuszcze i produkty przetworzone. Charakteryzuje się ograniczonym zakresem interwencji.

Wsparcie rynku mięsa wieprzowego opiera się na:

- Analizowaniu cen jako podstawy oceny sytuacji na rynku. Ceny te uwzględniają zasady klasyfikacji tusz. Niskie ceny półtuszy mogą stanowić podstawę do interwencji (od ćwierć wieku prawie wyłącznie w formie dopłat do eksportu).
- Dopłatach do prywatnego przechowywania nadwyżek. I jest to praktycznie jedyny stosowany rodzaj interwencji

i wsparcia. Przechowywania podejmują się licencjonowane podmioty prywatne, posiadające odpowiednie magazyny. Mięso musi pochodzić ze świń wyprodukowanych we Wspólnocie.

W UE praktycznie nie stosuje się skupu interwencyjnego w formie, w jakiej funkcjonuje w Polsce. Stosowany był wyłącznie jako skup sanitarny.

Zewnętrzne wsparcie rynku wieprzowego ma za zadanie jego ochronę przed importem i zachęcanie do eksportu. Służą temu:

- Cła importowe. Odpowiednio ustalone poziomy stawek celnych zapobiegają nadmiernemu napływowi towaru

Przeczytałeś - przekaz sąsiadowi

z krajów trzecich i przeciwdziałają niepożądanemu spadkowi cen na rynku Wspólnoty.

- Dopłaty do eksportu. Przewidziano je w przypadku nadwyżek wieprzowiny na rynku. Dany produkt jest sprzedawany po niższej cenie, niż został zakupiony, a różnica pokrywa budżet UE.

Rynek wieprzowiny jest poddany szczególnej regulacji w zakresie przepisów sanitarnych.

Rynek wołowiny i cielęciny

Rynek mięsa wołowego i cielęcego podlega szczególnie mocnej regulacji i ochronie. Obejmuje zwierzęta żywe oraz produkty pochodzenia zwierzęcego, świeże, schłodzone, zamrożone, a także przetworzone i zakonserwowane mięso oraz jadalne produkty mięsne, w tym tłuszcze i inne jadalne produkty wołowe. Stosowane jest:

1) Wsparcie rynkowe.

Przewiduje ono dwie formy interwencji:

- interwencyjne zakupy bezpośrednie
- dopłaty do prywatnego przechowania.

Od lipca 2002 r. funkcjonuje następujący model:

- zwykły skup interwencyjny z dopłatami do prywatnego przechowania – gdy cena rynkowa spadnie poniżej 103% ceny podstawowej, która od 1 lipca 2002 r. wynosi 2224 euro/tonę
- skup interwencyjny w ramach tzw. siatki bezpieczeństwa – uruchamiany automatycznie, gdy cena rynkowa spadnie poniżej 1560 euro/tonę.

2) Wsparcie bezpośrednie gospodarstw.

Obejmuje wypłaty premii bezpośrednio rolnikom za utrzymywanie zwierząt. Zasadnicze rodzaje i stawki premii od 2002 r. to:

- **Premia specjalna (wołowa)** – za buhaje i wolce ras mięsnych. Premia za buhaje to **210 euro/szt.**, przyznawana raz w życiu zwierzęcia, po osiągnięciu wieku 9 miesięcy. Premia za wolce – **150 euro/szt.** – przysługuje dwukrotnie: w wieku 9 i 21 miesięcy.

Zasadą ogólną jest limit premiiowanego pogłowia w gospodarstwie wynoszący 90 sztuk w każdej kategorii.

- **Premia za krowy mamki** – **200 euro/szt./rok**. Krowa mamka to krowa mięsna (czystorasowa lub krzyżówka) służąca do urodzenia i wykarmienia cielęcia rzeźnego. Od tych krow nie sprzedaje się mleka. Państwo członkowskie może przyznać dodatkowo **50 euro/szt.** w tej kategorii.
- **Premia za ekstensyfikację** produkcji (niższa obsada bydła) – państwo członkowskie może przyjąć jedno z dwu rozwiązań:
 - ✓ **100 euro** do każdej premii specjalnej lub do krowy mamki przy obsadzie do 1,4 SD/ha,
 - ✓ **40 euro** przy obsadzie 1,4 – 1,8 SD/ha, a **80 euro** przy obsadzie poniżej 1,4 SD/ha.

UWAGA!! W UE przyjmuje się:

- 1 SD (sztuka duża) = bydło powyżej 2 lat
- bydło od 6 mies. do 2 lat = 0,6 SD

- ✓ **Premia za ubój poza sezonem** 18,11 – 72,45 euro/szt. w zależności od terminu uboju.

Warunkiem realizacji płatności bezpośrednich jest wprowadzenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (IACS). W produkcji zwierzęcej system ten polega na obowiązku kolczykowania wszystkich sztuk bydła, owiec i kóz oraz prowadzeniu rejestru stada przez właściciela zwierząt.

Rynek owoców i warzyw

Produkcja owoców i warzyw w Unii Europejskiej jest regulowana przez dwa oddzielne systemy:

1. rynek świeżych owoców i warzyw
2. rynek przetworów owocowo-warzywnych.

Ten ostatni z uwagi na to, że kierowany jest do przetwórców, zostanie tutaj pominięty. Aczkolwiek **warto wspomnieć**, że w rzeczywistości głównie skorzystają z niego producenci surowców. Mają bowiem zapewniony zbyt z zagwarantowaną ceną minimalną na dostarczone produkty.

Rynek świeżych owoców i warzyw obejmuje:

1. **Wspólne wymagania jakościowe** – ustanowione dla 16 gatunków owoców oraz 21 gatunków warzyw. Do najważniejszych dla polskich ogrodników produktów objętych normami jakości należą: jabłka, wiśnie, gruszki, śliwki, truskawki oraz kapusta, cebula, marchew, ogórki, pomidory, kalafior.

Wyróżnia się trzy podstawowe klasy jakości:

Klasę Ekstra, Klasę I, Klasę II.

Obowiązują one we wszystkich fazach dystrybucji produktów od producenta do detalisty. Wymagania te **nie dotyczą** jedynie owoców i warzyw sprzedawanych konsumentom bezpośrednio w gospodarstwie oraz produktów przeznaczonych do przetwórstwa.

2. **Mechanizmy interwencji** – polegają na wypłacaniu **rekompensat z tytułu wycofania owoców i warzyw z rynku**. Działania te prowadzone są przez upoważnione do tego **tzw. grupy producenckie**. Z rynku mogą być wycofane produkty, które spełniają określone wymagania jakościowe (minimum II klasa).

Producenci niezrzeszeni również otrzymują rekompensaty, ale mniejsze o 10% w stosunku do grup producenckich. Wycofanie może się odbywać w ściśle określonym terminie i dotyczy ograniczonej liczby gatunków (między innymi gruszek, jabłek, kalafiorów i pomidorów). Od 2002 r. ilość wycofanych produktów nie może przekroczyć: 8,5% produkcji jabłek i gruszek oraz 10% produkcji pozostałych gatunków.

Wysokość **rekompensat** dla poszczególnych produktów objętych interwencją jest stała. Od 2002 r. rekompensaty dla niżej wymienionych produktów wynoszą, w **euro/100 kg**:

- jabłka - 8,81
- gruszki - 8,39
- kalafior - 7,01
- pomidory - 4,83

Produkty wycofane z rynku muszą być przekazane na cele, które nie mogą zakłócić funkcjonowania rynku. Koszty, które ponoszą w związku z tym grupy, są refinansowane przez budżet UE.

3. Organizacje producentów – za ich pomocą kierowana jest główna pomoc Unii Europejskiej dla producentów owoców i warzyw. Organizacje muszą zostać uznane przez Komisję Europejską, tzn. spełniać określone przepisami wymagania. Dotyczą one minimalnej liczby członków (od 5 do 40 członków – w zależności od kraju) oraz minimalnej wartości produkcji (0,1 – 3,0 mln euro rocznie).

Pomoc finansowa kierowana do grup obejmuje:

a) dla „grup wstępnie uznanych” czyli rozpoczynających działalność:

- **pomoc** na utworzenie grupy i ułatwienie jej działalności administracyjnej wynosi od 5% w pierwszym roku do 2% wartości rocznej produkcji w piątym roku. Pomoc ta może być wypłacana przez maksimum 5 lat,
- **pomoc** na polepszenie jakości produktów rolnych oraz usprawnienie ich sprzedaży – np. budowa chłodni, zakup maszyn, urządzeń, środków transportu. Zależnie od regionu, udział UE w kosztach zatwierdzonych inwestycji wynosi 30% lub 50%. Sama grupa producencka musi pokryć odpowiednio co najmniej 45% lub 25% kosztów. Do pokrycia co najmniej 5% kosztów zobowiązane są zainteresowane kraje członkowskie;

b) dla „grup uznanych” (funkcjonujących):

- **pomoc** na tworzenie funduszu operacyjnego, która wynosi do 50% jego całkowitej wysokości. Środki tego funduszu przeznaczone są na finansowanie programu działania „grupy” oraz finansowanie wycofania towarów z rynku.

4. Zasady handlu z krajami trzecimi – wszystkie związane z tym narzędzia polityki handlowej mają za zadanie **ochronę rynku wewnętrznego** Unii Europejskiej przed konkurencją zewnętrzną. Stosuje się:

- cła ochronne oraz cła specjalne,
- licencje eksportowe i importowe,
- dopłaty eksportowe.

5. System kontroli na szczeblu krajowym i UE

- obejmuje wymóg prowadzenia kontroli, zbierania informacji i prowadzenia statystyki.

W Polsce przyjęte już zostały przepisy regulujące rynek świeżych owoców i warzyw, dostosowując go do rozwiązań

funkcjonujących w Unii Europejskiej. Są to **ustawa o organizacji rynku owoców i warzyw** z 29 listopada 2000r (Dz.U. nr 3, poz. 19) oraz **ustawa o grupach producentów rolnych i ich związkach** z 15 września 2000r. (Dz.U. nr 88, poz. 983).

Grupy producenckie w Polsce

Ustawodawstwo polskie wskazuje, że **grupa producencka prowadzi działalność jako przedsiębiorca mający osobowość prawną** (zrzeszenie, spółdzielnia, spółka z o.o., spółka akcyjna) pod warunkiem, że:

- jest utworzona przez minimum 5 producentów jednego produktu lub grupy produktów,
- działa na podstawie aktu założycielskiego,
- osiąga minimalną wielkość rocznej produkcji towarowej w wysokości 200.000 zł,
- została formalnie uznana, tzn. wpisana do rejestru, który prowadzi wojewoda właściwy ze względu na miejsce siedziby grupy.

Pomoc finansowa

1. Grupy producenckie otrzymują **pieniądze na pokrycie kosztów organizacji i rocznej działalności administracyjnej**: pierwszy rok – 5%, drugi rok – 4%, trzeci rok – 3%, czwarty rok – 2%, piąty rok – 1% udokumentowanych rocznych przychodów ze sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwach.
2. Preferencyjne **kredyty inwestycyjne**: do wysokości 8 mln zł, z niskim rocznym oprocentowaniem na okres do 8 lat i karencją do 2 lat,
3. **Zwolnienie z podatków i opłat lokalnych** od budynków wykorzystanych przez grupę na działalność – w ciągu 5 lat od uzyskania wpisu.

Aby uzyskać pomoc finansową, „grupa” musi między innymi:

- być utworzona na podstawie przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach,
- osiągać minimalną wielkość rocznej produkcji towarowej w wysokości:
 - „grupa wstępnie uznana” – 50 000 euro,
 - „grupa uznana” – 100 000 euro,
- zostać wpisana do rejestru wojewody jako grupa „wstępnie uznana” (osiąga sprzedaż roczną w wysokości 50 000 euro) lub „uznana” (osiąga sprzedaż roczną w wysokości 100 000 euro).

UWAGA: „grupy producenckie” mogą od 16 lipca 2002 r. ubiegać się o pomoc finansową w ramach programu **SAPARD** w ramach Działania 1:

- inwestycje w sektorze mleczarskim i mięsnym – do 1,1 mln zł (od 30-50% wartości inwestycji)
- inwestycje w sektorze owoców i warzyw – do 2,2 mln zł (od 30-40% wartości inwestycji).

Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli IACS

Utworzenie krajowego systemu ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich jest **niezbędne dla uzyskania dopłat bezpośrednich i na rozwój obszarów wiejskich**. W Polsce system ten tworzony jest od podstaw.

Przystąpienie do systemu IACS jest **dobrowolne**.

Każdy rolnik podejmuje decyzję indywidualnie. Jednak, **aby otrzymać dopłaty do produkcji i na rozwój obszarów wiejskich oraz innych form dotacji**, trzeba się zgodzić na zarejestrowanie gospodarstwa w systemie i na późniejszą kontrolę obejmującą dane zawarte we wniosku, kontrolę zwierząt i upraw. Wyjątkowo dokładnie będą kontrolowane te elementy, na które rolnik stara się o dopłaty.

W interesie rolników leży uporządkowanie już teraz dokumentów gospodarstwa, które będą potrzebne do składania wniosków:

- dokumenty potwierdzające własność,
- udokumentowanie dzierżawy gruntów rolnych,
- dokumenty ewidencji gruntów rolnych, odpowiadające stanowi faktycznemu.

Systemem IACS objęte będą rynki zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych, len oleisty, tytoń, skrobia, susz paszowy, bydło, owce, kozy, od 2005 roku mleko, a także informacje z zakresu ochrony środowiska i rolnictwa ekologicznego.

IDENTYFIKACJA I REJESTRACJA ZWIERZĄT W POWIECIE KONIŃSKIM

Elementem systemu IACS jest **system identyfikacji i rejestracji zwierząt**, do którego **przystąpienie**, w świetle polskiej ustawy weterynaryjnej jest **obowiązkowe**.

Obowiązkiem każdego właściciela jest oznakowanie zwierząt gospodarskich oraz prowadzenie księgi rejestracji stada.

Bezpłatne oznakowanie bydła, rozpoczęte pod koniec 2002 roku, **potrwa do końca br.** Do końca marca w masowej akcji zakolczykowano 40.100 szt. bydła. Od 1 kwietnia br. odbywa się dokolczykowanie sztuk nowo urodzonych.

Od 1 stycznia 2003 r. trwa także masowa akcja oznakowania **owiec, kóz, świń** i wydawania **paszportów koni** oraz prowadzenia rejestru i ksiąg rejestracji. **Czynności związane z oznakowaniem tych zwierząt są odpłatne.**

UWAGA! Tylko zwierzęta oznakowane (z wyjątkiem koni) i z paszportem (bydło i konie) **mogą być przedmiotem obrotu handlowego** (ubój, kupno, sprzedaż, import, eksport) z krajami UE.

Podane informacje oparte zostały o dane źródłowe Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz OZ WODR w Kościelecu.

Uwaga! Podane w informacjach dane liczbowe (kwoty) mogą jeszcze ulegać zmianom.

Charakterystyka ogólna rolnictwa powiatu konińskiego (c.d.)

Stare Miasto

W ostatnich latach zauważalny jest szybki przyrost przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych. W całości gospodarka gminy zdominowana jest jednak przez rolnictwo. Użytki rolne zajmują 7,6 tys. ha, w tym 6 tys. ha są to grunty orne, a 1,6 tys. ha łąki i pastwiska. W działalności rolniczej dominuje uprawa zbóż oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Działalność prowadzi ponad 1,4 tys. gospodarstw.

Ślesin

W gospodarce gminy obok rekreacji i turystyki dominuje rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 8,5 tys. ha i są to w większości grunty orne. Łąki i pastwiska stanowią 6,3%, a sady 5% powierzchni użytków rolnych. Obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę, buraki cukrowe i rośliny pastewne. W hodowli dominuje trzoda chlewna i bydło. W gminie jest 1,3 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych.

Wierzbinek

Gospodarka gminy oparta jest na rolnictwie. Użytki rolne obejmują 12 tys. ha, z czego 84,8% to grunty orne, 12,7% łąki i pastwiska, a 2,5% - sady. Uprawia się dużo żyta i ziemniaków, ale także pszenicę, buraki cukrowe, warzywa i zioła. Hoduje się bydło i trzodę chlewną. W gminie istnieje około 1,3 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych.

Wilczyn

Dominującą rolę w gospodarce gminy odgrywa rolnictwo. Użytki rolne zajmują 6,4 tys. ha, z czego 5,9 tys. ha (ponad 92%) stanowią grunty orne. Łąki i pastwiska zajmują zaledwie 6,5%, a sady 0,5% powierzchni użytków rolnych. Obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę, jęczmień i buraki cukrowe. W hodowli dominuje trzoda chlewna. W gminie funkcjonuje około 800 indywidualnych gospodarstw rolnych.

Adresy pod którymi pomogą rozwiązać Twoje wątpliwości:

1. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe w Koninie, ul. Hurtowa 1, tel.: 243-70-70
Od poniedziałku do piątku w godz. 8.15 - 16.15
2. Oddział Zamiejscowy Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kościelecu, Biuro Powiatowe w Koninie, Aleje 1 Maja 9; tel.: 243-85-57
Od poniedziałku do piątku w godz. 7.15 - 15.00
3. Starostwo Powiatowe w Koninie, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa, Aleje 1 Maja 9, Konin. Tel.: 243-02-40
Od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 15.30

„Rolnik Koniński” – wydawnictwo Starostwa Powiatowego w Koninie, Wydział Promocji i Informacji, Aleje 1 Maja 9, 62-510 Konin, tel. (063) 243-02-24, fax (063) 243-02-25, powiat@powiat.konin.pl, www.powiat.konin.pl

Redakcja: Andrzej Dusza

Druk: Drukarnia Wydawnicza TRANS-DRUK, Kraśnica Kol. 84, tel. (063) 245-83-31, transdruk@konin.lm.pl

Nakład: 15.000 egz.

„Rolnik Koniński” został opublikowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej. Poglądy w nim wyrażone należą do Starostwa Powiatowego w Koninie i nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.